

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugosla-
viji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stop. peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2. D. večji oglaš
nad 45 mm v širini
po 250 Din, večji
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vsilica po 10 Din
Pr. večji oglaš
naročniku dopust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nebrankirano
pismo se ne sprejema. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnistvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 v Celovcu
račun: Cjubijska štev. 10.650 in 10.349
za inštalac. Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Po objavi potvorjene
pogodbe

(Naš posebni dopisnik.)

London, 3. marca 1929.

V trenutku, ko so podpisale evropske države Kellog-Briandov pakt (tako ga namreč imenujemo tu) in ko se vodilni državniki trudijo, da zagotovijo mir in da odpravljajo nesporazume in malenkostna trenja, ki preprečujejo, da bi prišlo med sosednje države do iskrenosti in miroljubnega sodelovanja, v tem trenutku je bila vržena iz Holandske bomba, da razvname sum, mržnjo in strah. V utrehtskem »Dagblad« objavljene dokumenti o dozdnevni francosko-belgijski vojni konvenciji niso mogli niti za hip zavesti resne činitelje ne v Nizozemski in ne v Nemčiji, toda svoje zlo so storili, ker so vznemirili mase v obeh deželah in ker so poslabšali odnose med dvema majhnima državama, ki sta po svojih interesih tesno vezani ena na drugo.

Že v začetku svetovne vojne se je skušalo razpreti Holandsko in Belgijo, ker se pa to takrat ni posrečilo, skuša neka klika ločiti to sedaj. Starinsko, majhno mesto Utrecht je prikladno središče za intrige onih nemških monarhistov, ki so v stalni zvezi z Doornom. Nič ni torej bolj primerno, kakor da se izmišljene senzacije spuste v svet iz Utrechta in da se izvrši iz nevturalne dežele zavraten napad ne samo na Locarnski dogovor, temveč tudi na vse stremenje Velike Britanije, Francije in Belgije za ohranitev miru. Utrehtsko »odkritje« hoče namreč dokazati baš to, da so se te tri sile sporazumele, brez ozira na vse, kar so podpisale v Locarnu, da pohodijo Nizozemsko in vdoro v Nemčijo.

Britanski Foreign Office je kategorično demencial utrehtske vesti, isto sta storila tudi zun. ministrstva v Parizu in Bruxelles-u. Čeprav taki incidenti ne morejo pokvariti dobre odnose Londona in Pariza s Haagom, vendar je razumljivo, da je v Belgiji izzvala vsa stvar silno ogorčenje. Gospod Hymans, minister za zunanje zadeve, ne proglasa Dagbladove vesti samo za izmišljotino in laži, temveč pravi naravnost, da izhajajo od lažnivcev, klevetnikov in razbojnikov. Pravi celo, da upa, da bo upeljala nizozemska vlada preiskavo proti temu listu. To bi tudi v resnici bila nad vse dobra lekcijska za časopise, ki lahko miselno ali celo zavedno objavljajo vesti s ciljem, da zavedejo ali vsaj vznemirijo množice.

»Odkritja« pa so imela tudi to posledico, da je ugled sir Austen Chamberlaina in g. Brianda narastel, ker se je iz »Dagblagovih« klevet še prav jasno videlo, pod kako težkimi okoliščinami sta oba državnika zamislila in izvedla locarnski dogovor in s kakšnimi tajnimi sovražniki se morata še vedno boriti. G. Lloyd George je v enem svojih volivnih govorov s svojo znano zgovornostjo delal dovite na račun britanskega zunanjega ministra in med drugim slikal sir Austen Chamberlaina kot slabotnega in neodločnega politika, ki slepo posluša Francosko in g. Brianda. Gosp. Lloyd George pa ne pove, da je bila naloga, ki jo je prevzel sir Austen Chamberlain, ko je prišel na svoje sedanje mesto, izredno težka in zapletena, ker je moral poboljšati odnose z vojno zaveznicjo Francosko, ker je te odnose Lloyd-George-ova koalicijska vlada zelo poslabšala. S svojo državniško sposobnostjo, dalekovidnostjo in evropskim znanjem ter s svojo neomajno željo po miru, se je Sir Austen posrečilo, da so zavladali s Francosko zopet oni pristranski odnosi, ki so za časa vojne. Poleg tega je g. Chamberlain izvrsten poznavalec francoskega jezika in zato z lahkoto razpravlja s francoskimi državniki o vseh vprašanjih. To mu neizmerno koristi v Ženevi, dočim je g. Lloyd George-a neznanje francoskega vedno oviralo na vseh mednarodnih sejah. Baš vsled očitne pristranosti g. Lloyd George-a za bivše vojne neprijatelje, ki jih je v svojem času on sam tako ostro obtoževal, se ne sme pozabiti, da so samo tesne zveze med Chamberlainom in Briandom omogočile in pripravile tla, da je mogla Nemčija stopiti v Zvezo narodov.

Ni lahko narušiti evropski mir, zgrajen na temelju francosko-britanskega prijateljstva in ko je prišlo do Marinkovičevega pakta s Francijo, se ga je Chamberlain iskreno razveselil, ker je videl v njem novo jamstvo za miroljubne angleške težnje.

Nikdo od britanskih poslanikov na belgijskem dvoru si ni pridobil po mnenju londonskih merodajnih krogov tako velikih zaslug ko g. Kennard, kateremu je sedaj na predlog sir Austen Chamberlaina podelil an-

Manjšinska debata v Ženevi

Agitatoričen Stresemannov govor - Odgovor Zaleskega in Titulesca - Chamberlainov predlog sprejet
Sitičen govor Brianda - Stališče naše delegacije

Ženeva, 6. marca. (Tel. »Slov.«) Začetek današnje javne seje Sveta Društva narodov za razpravo o manjšinskem problemu se je zavlekel radi dolgotrajne razprave v odboru juristov o predlogu Litve, da se pripusti k razpravi Poročilo odbora juristov je sicer na-čelno odklonilo udeležbo Litve pri splošnih in načelnih razpravah o manjšinskih vprašanjih, daje ji pa pravico, da se udeleži specialne razprave, ki bo govorila o stvareh, ki se posebno tičejo Litve, ter izjavlja mnenje, da k sprejemu sedanjega postopka pri pritožbah, torej tudi k sprejemu Dandurandovih predlogov, spada tudi pristanek interesiranih držav.

Ob 11.30 se je začela seja sveta, na kateri je najprej kanadski senator Dandurand utemeljeval svoje predloge.

Stresemannov govor

Za njim je govoril dr. Stresemann v nemškem jeziku. Govoril je o doseganju obravnavanju manjšinskega problema tekom 10 let pri Društvu narodov in ta način kritiziral. Meni, da ta način pelje do asimilacije manjšine državnemu narodu, dočim je D. N. poklicano rešiti trajno varstvo narodnih manjšin, česar pa ne dela in po svojem sedanjem ustroju in metodi postopanja ne more.

Dolžnosti manjšin

Ženeva, 6. marca. (Tel. »Slov.«) Na popoldanski seji je

ZALESKI

polemiziral proti izvestnim točkam in tendencam Stresemannovega govora in posebno močno poudarjal tudi dolžnosti manjšin. Izjavil je, da je obramba njihovih pravic gotovo čin pravice, da pa je najboljša usluga, ki se jim more storiti, ta, da ne zahtevajo zase vedno novih privilegijev, temveč da svoje upravičene interese sprijaznijo z državnimi interesi.

Za njim je dobil besedo romunski delegat

TITULESCU,

ki se je popolnoma pridružil stališču svojega predgovornika, zastopnika poljske države. Romunija je elejkoprej za pravično etično varstvo narodnih manjšin v okviru suverenitete države in v duhu mirovnih pogodb. Kritika g. Stresemanna je neosnovana. Društvo narodov svojo veliko nalogo in poslanstvo tudi v pogledu narodnomanjšinskega varstva dobro vrši.

Nato je imel daljši govor

Chamberlain

Omenjal je dobro delo raznih odborov trojic in svaril pred tem, da bi se javnost obravnavanih manjšinskih vprašanj razširila, ker bi s tem vedno nanovo vzplamtele strasti. Nikdar ni smatral manjšinskih pogodb za prehodne pogodbe, temveč vedno za trajne pogodbe. Pridružil se je Zaleskemu, da se imenuje odbor za proučevanje, v katerem bi bil poročevalec in dva člana Sveta, ni pa treba, da bi odbor imel samo tri člane. Dobi naj dalekosežne pravice za proučevanje vprašanj, ki so v zvezi s tem problemom. Društvo narodov je na višini svoje naloge in v njem imajo vsi zaščito v duhu pomirljivosti, pravičnosti, doseženega stanja miru. Seveda treba manjšinsko vprašanje kot integralen del kompleksa vseh vprašanj, ki imajo garantirati mir Evrope, kulture in civilizacije, temeljito proučiti. — Govor Chamberlaina je pomenil popolno solidarnost pogledov angleškega zastopnika s stališčem Francije in njenih zaveznikov.

Za tem je govoril

Briand

ki je potrdil svoje besede o svetih pravicah manjšin. Vendar pa svet Društva narodov pri tem ne sme pozabiti varstva narodne suverenosti. Dr. Stresemann naj pomisli, da so na

gleški kralj visoki red sv. Mihajla in Jurija. S tem je postal g. Kennard vitez in od sedaj nosi naslov »sir«. Angleški tisk je objavil to vest z velikim zadovoljstvom in s tem postavila v gotovem oziru zveze med Veliko Britanijo in kraljevino SHS še pristranejšje. — A. Ch.

tem svetu vse stvari relativne in da je treba poleg drugih vrednot vpoštovati tudi zakone vedno tekočega in izpreminjajočega se življenja. Nekateri ljudje mnogokrat izkoriščajo opravljene tožbe in nezadovoljstvo manjšin za svoje posebne namene. Iz vprašanja manjšin se ne sme napraviti blok nezadovoljstva. Manjšine so dobile pravice še le potom Društva narodov, dočim je bilo pred vojno to pravo na zelo slabih nogah. Briand je nato grajal tudi polemiški duh, ki ga mnogokrat skušajo vzgajati v manjšinah, ko pozivljajo manjšine na boj proti lastni državi. Končno je omenil, da je odbor trojice samo v letu 1928 obravnaval 23 pritožb iz 8 držav. V 44 sejah je bil največji del teh pritožb rešen na dovoljen način. Končno je Briand izjavil, da se strinja s tem, da se ima vprašanje temeljito proučiti, opozarjal pa je na Chamberlainov pomislek proti preveliki javnosti teh obravnav. Govor Brianda je žel splošno živahno odobravanje.

Potem je Dandurand še enkrat branil svoje predloge, nakar je Japonec Agazi izjavil, da se strinja s tem, da predloži jutri dopolne Svetu svojo resolucijo.

Finski zunanji minister Procope je nastopil za pravice manjšin in izjavil, da so večkrat ponovljene Briandove besede, da so pravice manjšin svete, na vsem svetu doživele največji odmev. Končno je še enkrat dobil besedo Stresemann, ki se je popolnoma strinjal s Chamberlainom glede vprašanja, da se ves problem temeljito prouči. O zadevi se bo razpravljalo tudi še jutri in morda pojutrišnjem.

S tem je bila stvarna razprava končana in bo jutri šlo samo še za sestavo proučevalne komisije.

Ženeva, 6. marca. (Od našega posebnega poročevalca.) Iz krogov naše delegacije se k manjšinski debati pripominja, da je stališče Nemčije, ki hoče nastopati kot nekakšna pokroviteljica narodnih manjšin v vsej Evropi, za nas absolutno nesprejemljivo. Naša država je, kakor je že večkrat izjavila in praktično to dokazuje, vseskozi za varstvo narodnih manjšin, ne more pa dovoliti, da bi se kdo vmešaval v naše notranje zadeve in da bi se narodno-manjšinsko vprašanje reševalo ob kršitvi državne suverenitete.

Naša država zavzema v tem vprašanju popolnoma isto stališče kot Mala antanta in naši veliki zavezniki, stališče, kateremu so dali izraza v seji Sveta Društva narodov Chamberlain, Briand, Zaleski, Titulescu. Delovanje Društva narodov za narodne manjšine, ki je seveda potrebno postopne izpopolnitve, je v bistvu dobro in pravilno ter znači zadostno varstvo manjšin, obenem pa je v duhu mirovnih pogodb, na katerih sloni moderna Evropa. Tiste kritike, ki imajo v svoji osnovi tendenco omajanja teh pogodb in obstoječega stanja v Evropi, je treba odkloniti, čeprav nastopajo pod krinko etično utemeljene skrbi za narodne manjšine. Na vsak način je treba energično odkloniti vsakršne preiskave in podobno glede dela Društva narodov v tem pogledu.

To stališče je na seji Sveta popolnoma prodrlo zlasti z govorom ministra Chamberlaina. To razpoloženje je bilo tako močno in sigurno, da je tudi govor g. Stresemanna bil čisto miren in filozofičen. Tako so one tendence, ki gredo za tem, da se v bistvu dobre in pravilne metode Društva narodov pri reševanju narodnomanjšinskih vprašanj izpremenijo, ostale čisto v ozadiju in niso prodrle in je zmagal predlog Chamberlaina, ki pomeni zelo srečen izhod.

Razume se, da je naša delegacija vseskozi podpirala zaveznike, v prvi vrsti Francijo, koje politična linija sovpada z našimi državnimi interesi in z interesi nam prijateljskih držav Male antante. Delo Društva narodov je hvalevredno in ga treba podpirati v prizadevanju, da se evropski problemi rešujejo v smislu etike, prijateljstva vseh držav in narodov in po mirovnih pogodbah ustvarjenega stanja, katero se ne sme na noben način in za nobeno ceno pustiti omajati.

Češka javnost o Stresemannovem govoru

Praga, 6. marca. (Tel. »Slov.«) »Česke Slovo« bo jutri izdalo naslednji komentar o današnjem Stresemannovem govoru: Dr. Stresemann

K 79. rojstnemu dnevu
Masaryka

Z iskreno hvaležnostjo v srcu in s čuvstvom globokega spoštovanja praznuje danes ves češkoslovaški narod 79letnico svojega predsednika Masaryka. Naj pripada kdo tej ali oni stranki, naj izpoveduje ta ali oni svetovni nazor, danes je vendar ves češkoslovaški narod ene misli, da mu naj Vsemogočni ohrani Masaryka še mnogo let v blagor in čast ljubljene domovine.

Ta enodušnost češkoslovaškega naroda je posledica Masarykove osebnosti. Visoko nad vsemi strankarskimi boji in drugimi interesi vodi predsednik Masaryk svojo domovino kot skrbni oče svojo rodino. Nekdanja borbenost se je umaknila prosvetljeni objektivnosti in le kadar treba brani npravnstvene in temeljne interese češkoslovaškega naroda se še oglaš, kajti proti zlu je predsednik Masaryk nepopustljiv.

Prav posebna zasluga Masaryka pa je, da je znal zbrati ves češkoslovaški narod za državno delo in da mu je prihranil s svojo avtoriteto nevarne notranje boje za vrhovno oblast v državi. Zato mu pa je pridobil ugled v tujini, ker v predsednika znanstvenika in filozofa je tuji svet zaupal.

Vse svoje življenje je bil Masaryk iskren in pogumen prijatelj Jugoslovancev, ki se ni obotavljal tvegati za pravice našega naroda tudi nevaren boj, če je bil ta stvar pravice. Zato pa je bil Masarykov jubilej vedno tudi praznik za nas Jugoslovane in zato se njegovega današnjega rojstnega dne spominjamo s hvaležnostjo tudi mi Slovenci. Naj bo še dolge vrste let ohranjen svojemu narodu njegov veliki predsednik, naj bi mu bilo dano, da dovrši svoje veliko delo do konca!

je ostal v bolj mirnih mejah, kakor se je pričakovalo. Njegov govor ne vsebuje nobenih konkretnih predlogov, temveč samo čisto nedoločene nasvete in želje. To dokazuje slabost in kaže, da mu je šlo pri tem bolj za agitatorično politično demonstracijo, kakor za praktično rešitev manjšinskega vprašanja. Pokazalo se je, da je prodrlo stališče držav z manjšinskimi pogodbami, da se brez privoljenja teh držav ne da ničesar napraviti. Razprava bo najbrže končala s kompromisom, ki bo sicer omogočil dr. Stresemannu umik, v manjšinskem problemu pa ne bo ničesar spremenil.

Zagrebske vesti

Zagreb, 6. marca. (Tel. »Slov.«) Na Rabu je danes divjal silen orkan, ki je metal po 2 kg težke kamene. Na liški progi je promet še vedno oviran, ker je ponekod sneg 7 m visok.

Zagreb, 6. marca. (Tel. »Slov.«) V Sinju je imenovan za župana uradnik Messmer.

Zagrebski občinski odbor za najetje posojila se je danes sestel. Razpravljalo bo o nametju večmilijonskega posojila.

Seja ljubljanskega obč. sveta

Suoči se je vršila seja novega ljubljanskega občinskega sveta.

Sejo je ob 5.15 otvoril župan dr. Puc in imenoval za overovatelja zapisnika g. Bahovca in Ambrožiča.

Pred prehodom na dnevni red je predlagal občinski svetnik g. Hribar daljšo udanostno brzojavko Nj. Vel kralju ter pozdravno brzojavko ministrskemu predsedniku gen. Periću.

Med županom dr. Pucem in g. Hribarjem je nastala radi tega mala debata, katere zaključek je bil, da je občinski svet v načelu sprejel obe brzojavki, stilizacija sama pa je bila pridržana županu.

Občinski svet je nato prešel k glavnim točkam dnevnega reda, h konstituiranju odsekov.

Župan je prečital določila občinskega reda, ki določajo, da naj se odseki konstituirajo tako, da bodo v njih zastopane vse politične skupine. Ta določila so sedaj ob veljavi, ker v občinskem svetu ni več strank. Vendar pa se bodo odseki sedaj konstituirali tako, da bo obdržano dosedanje posestno stanje posameznih skupin, ker to je najbolj odgovarjajoč interes prebivalstva.

Občinski svetnik Hribar je videl v besedah g. župana protislovja, ker ne more biti govora o posestnem stanju strank, ki jih ni. Ugovarjal je tudi proti že stavljenemu predlogu o volitvi v odseke. Zahteval je, naj bi se seja zaradi razgovora o sestavi kandidatov prekinila za pol ure.

Župan dr. Puc je izjavil, da strank res ni več v občinskem svetu, da pa najbolj odgovarjajoč interes prebivalstva, če se ohrani dosedanje posestno stanje, ker bodo tako zastopani v odsekih vsi sloji ter vse socialne in gospodarske skupine mestnega prebivalstva.

Proti predlogu, da bi se seja prekinila, sta se izjavila še obč. sv. dr. Rožič in Tavčar, ker bi se s tem delo le zavlačevalo. Potrebno je nujno preiti k stvarnemu delu. G. Hribar je repliciral in navedel, da je n. pr. sam predlagan v dva odseka, na katera ne reflektira. Zahteva g. Hribarja je bila odklonjena z vsemi proti nemu glasovi.

Konstituiranje odsekov.

V magistratni gremij so bili izvoljeni: župan dr. Puc (predsednik), dr. Milutin Zarnik (predsednikov namestnik), dr. Jerič, dr. Rožič, Josip Bahovec, dr. Ravnihar, dr. Fetič, Likozar, Urbas, Turk in Likar.

V personalni odsek: Urbanič (načelnik), dr. Rožič (podnačelnik), dr. Jerič, prof. Osana, dr. Ravnihar, Ambrožič, dr. Bohinjec, dr. Koprivnik in Miklošič.

V finančni odsek: Tavčar (načelnik), prof. Jarc (podnačelnik), nadomešča ga pa za časa njegove bolezni dr. Gosar, Bahovec, dr. Fetič, dr. Gregorič, dr. Jerič, Orehek, Sterk in Uratnik.

V gradbeni odsek: Načelnik podžupan ing. Serbec, podnačelnik ing. Dietrich, Hribar, Jeglič, Mihelič, Olup, dr. Rožič, Turk, Urbas.

V tržni odsek: Načelnik dr. Puntar, podnačelnik Likozar, Golmajer, Jeglič, dr. Ravnihar, Likar, Rupnik, Sterk, Urbas.

V obrtni odsek: načelnik Bahovec, podnačelnik Rebek, Musar, Olup, dr. Ravnihar, Dachs, Lombar, Mihelič, Miklošič.

Socialno-politični odsek: načelnik dr. Gosar, namestnik prof. Osana, podnačelnik dr. Bohinjec, Golmajer, Krvina, Rajner, Tavčar, Likozar, Potočnik, Likar.

Polijsko-zdravstveni odsek: načelnik dr. Lukan, podnačelnik dr. Gregorič, Krvina, Rajner, Debevec, Hribar, Pišek, Potočnik, Urbas.

Stanovanjski odsek: načelnik Likozar, podnačelnik dr. Rožič, Ambrožič, Golmajer, Rajner, Rutar, Rupnik, Sterk in Uratnik.

Upravni odbor mesnega vodstva, elektrarne in plinarne: Orehek, Rupnik, Bahovec, Debevec, ing. Serbec, ing. Dietrich, dr. Klepec, Rebek in Uratnik. Ta odsek bo izvolil načelstvo pozneje.

V upravni odbor mestnih voženj: predsednik Rutar, podpredsednik Lovša, člani Dachs, Lombar, Meze, Musar, Olup, Rebek in Vrblinc.

V direktorij mestne klavnice: predsednik župan dr. Puc, predsed. namestnik in poročevalec Jarc, člani inž. Serbec, Musar, Zajc, dr. Klepec in Turk.

V direktorij mestne zastavljavnice: predsednik Sterk, podpredsednik Golmajer, člani dr. Puntar, Krvina, Lombar, Urbas.

V upravni odbor mestnega pogrebnege zavoda: predsednik Turk, podpredsednik Jeglič, člani Ambrožič, Bahovec in Rajc.

V disciplinarno komisijo: dr. Lukan, dr. Bohinjec, dr. Gosar, dr. Klepec, Miklošič. Komisija izvoli predsednika pozneje.

V kvalifikacijsko komisijo: dr. Rožič.

V kuratorij mestnega deklarskega l'ceja: dr. Kropivnik, podpredsednik Jeglič, Leopoldina Dolenc, Franja Tavčar, dr. Puntar, dr. Rožič, Ambrožič, prof. Jeran, Likozar in Sterk.

V krajevni šolski odbor: predsednik župan dr. Puc, zastopniki občinske uprave pa so Ambrožič, Jeglič, Likar, Likozar in dr. Rožič, njihovi namestniki pa dr. Kropivnik, Olup, Potočnik, dr. Puntar in Uratnik.

V odbor za obrtno-nadaljevalne šole: predsednik župan dr. Puc, kot zastopniki občinske uprave dr. Rožič, Likozar in Uratnik.

Za zastopnike občinske uprave v rekrutni komisiji: Jeglič, Rutar, Dachs in Mihelič.

Za zastopnike občinske uprave v občinskem agrarnem odboru: Krvina, dr. Rožič, Meze, Likozar, Lovša in Turk.

Za zastopnike občinske uprave v načelstvu bolniške blagajne mestnih nameščencev: Golmajer, Rutar, Likar, Pišek in Urbanič.

V upravni odbor Mestne hranilnice bodo volitve pozneje.

REORGANIZACIJSKI ODESEK

Dr. Rožič je vložil predlog, da se poleg dosedanjih odsekov osnuje še reorganizacijski odsek. Pri uveljavljanju nujnosti svojega predloga je dr. Rožič navajal, da bodi naloga tega odsega, skrbeti za točno ekspeditivnost občinskega sveta in občinske uprave, skrbeti za remediure v občinski upravi, za strogo evidenco poslovanja občinske uprave, dalje naj odsek vrši osrednjo kontrolo mestne občine, naj poskrbi za točno ugotovitev gospodarskega stanja mestne občine, naj skrbí za varčevanje v občinski upravi, točno kontrolira izvajanje proračuna ter naj poskrbi za revizijo uradnosti in uradniški plač ter pragmatike. Radi varčevanja naj bi se reducirali oni uradniki, ki imajo dve službi ter uradnice, za katere skrbijo njihovi možje. Naloga odseka naj bo tudi skrbeti, da postane Ljubljana lepo, estetično mesto. Vendar pa bo treba znatno omejiti vse izdatke. Govor dr. Rožiča je žel splošen aplavz vsega občinskega sveta.

Predlog dr. Rožiča je bil nato soglasno sprejet. Novi odsek se bo konstituiral pozneje.

Občinski svetnik Hribar je predlagal, naj bi se osnoval poseben odsek za regulacijo Ljubljane. Občinski svetniki podžupan inž. Serbec, dr. Jerič in Tavčar so v debati o predlogu pojasnili, da

Težak poraz vladnih čet v Mehiki

V veliki bitki zmagali vstasi in osvojili drugo največje mesto Mehike

New York, 6. marca. (Tel. »Slov.«) Prva bitka v mehiški državljanski vojni je bila danes pri Montereyu, ki je trajala deset ur. Povzročila je na obeh straneh velike zgube in končala s tem, da se je moralo mesto predati vstasem, ki so vjeli 80 častnikov in 600 mož redne vojske, dočim je bil poveljnik vladnih čet ubit. Monterey je tretje največje mesto v Meiki s 100 000 prebivalci in je centrom tekstilne industrije. Zavzetje te važne strategične točke na severnem bojišču je največji udarec za vlado. Vstasi napredujejo proti Nuevoledu, katerega bodo najbrže dosegli danes brez boja. V severnih provincah je na raznih krajih prišlo do boja.

New York, 6. marca. (Tel. »Slov.«) Mesto Canania v Senori se je predalo vstasem, ki zbira svoje čete na jugu province in prodirajo v južni smeri proti obali Tihega morja. Vladni

Izjava min. Drinkoviča o socialnih problemih

Belgrad, 6. marca. (Tel. »Slov.«) Pred odhodom v Belgrad je minister za socialno politiko izjavil časnikarjem, da je z izidom ankete v Zagrebu zadovoljen, da se je končno dosegla glede odpiranja in zapiranja trgovin pravilna rešitev in pravičen kompromis. Nova uredba se bo nanašala tudi na specialne razmere v naši državi.

Nadalje je dr. Drinkovič dejal, da je glavno invalidsko in izseljeniško vprašanje, ki se mora v kratkem urediti. Pravi, da se je dosedaj v teh dveh vprašanjih delalo brez sistema. Izvršiti se mora splošen popis invalidov. Nato bi se invalidi kategorizirali po odstotku invalidnosti, tako da bi bile tri skupine.

Za sedanje stanje zadružne zakonodaje

Belgrad, 6. marca. (Tel. »Slov.«) Takoj po 6. januarju se je pričelo misliti, kako spremeniti zakon o kmetijskem kreditu od 12. junija 1925. Čule so se pritožbe, da je bil prevelik strankarski vpliv in da so se pri razdelitvi kreditov vršile zlorabe. Predsednik izvršilnega odbora ravnateljstva, ravnatelj dr. Nedeljković, je izdelal načrt za novo kmetijsko banko, ki naj bi najemala kredit iz inozemstva, ako ga ne bi mogla dobiti od države. Načrt je bil predložen kmetijskemu ministstvu. Kritika je Nedeljkovičev načrt odklonila s skespo, češ: ali je to rešitev kmetijskega vprašanja? Obresti za posojilo, ki bi ga dala banka, bi kmetje ne mogli, ker bi morala banka plačevati za inozemski kapital visoke obresti. Tudi vprašanje divljen-de je odbijalo gospodarske kroge, ki so proti vlaganju kapitala v malo donosne zavode.

Drugi načrt je predložila Glavna zadružna zveza. Po tem načrtu naj bi se ustanovila zadružna blagajna, ki bi prejemala državno dotacijo 50 milijonov dinarjev na leto, ravnateljstvo pa se naj ukine. Dalje se je poudarjala svoboda zadružništva, ki bi ne bilo vključeno v verige kmetijskega zakona iz leta 1925. Zadružna zveza je predložila kralju dolgo spomenico, v kateri zahteva spremembe, da se ublaži kmetijsko stanje v naši državi. Spomenica obsega natančno formulacijo tistih členov novega zakona, ki se naj sremenijo.

Tretji so zahtevali, da ostane ravnateljstvo v dosedanjih obliki, samo Zadružni zvezi naj se da več možnosti, da se okoristi s kreditom, ki ga daje država na razpolago. V ta namen je bilo za Zadružno zvezo rezerviranih 14 milijonov dinarjev.

Ravnateljstvo je dovoljevalo kredit oblastnim zadrugam in po njih okrajnim. Ustanovljenih je bilo šest oblastnih zadrug: Belgrad, Čuprija, Skoplje, Sarajevo, Zagreb in Split. Oblastna zadruga se je lahko ustanovila, če je bilo v njej najmanj 40 okrajnih zadrug. Oblastne zadruga so imele svoje okrajne zadruga ločene po političnih oblasteh. Tako je bilo leta 1928 v ustanovljenih oblastnih zadrugah tole stanje:

	Registr.	Odobr.	Snuječe se	Skupaj
Belgrad	216	42	60	318
Čuprija	211	42	38	291
Skoplje	80	15	4	97
Sarajevo	65	15	28	104
Split	57	30	10	97
Zagreb	41	3	9	53
Skupno	668	145	149	960

Ravnateljstvo je odobrilo kredit oblastnim zadrugam na podlagi obveznic okrajnih zadrug.

Nesoglasja v francoski vladi

Pariz, 6. marca. (Tel. »Slov.«) Radikalni poslanec Cazals javlja v »Populaire«, da mu je delovni minister Loucheur rekel, da je vlada zelo neudarna. Več ministrov je hotelo demisijsko in so bile o tem živahne razprave. Cazals je rekel ministrskemu predsedniku v nekem razgovoru, da je v sedanjem času najboljša demisijska.

Pirotska konferenca

Belgrad, 6. marca. (Tel. »Slov.«) O konferenci v Pirotu se je izdal tale komunikat: »Član bolgarske delegacije Karadžov tudi danes radi bolezní ni prisostvoval seji. Delegaciji sta kljub temu nadaljevali s delom. V medsebojnem razgovoru je potrdila vse točke začasnega pravilnika o dvojnih lastnikih, tako da se vprašanje pravilniak smatra za dokončano. Popoldne so pravilnik končnoveljavno redigirali in je bila s tem seja mešane komisije končana.«

† Josip Holeček

Praga, 6. marca. (Tel. »Slov.«) Davi je umrl v Pragi nestor čeških pisateljev Josip Holeček v starosti 76 let. Bil je urednik »Narodnih Listov« in se posebno odlikoval kot prevajalec jugoslovanske literature. Tudi njegovi lastni spisi imajo za predmet dogodka na slovanskem Balkanu. V znak priznanja zaslug kot posredovalec med jugoslovansko in češko kulturo je bil odlikovan z redom sv. Save.

osnovanju posebnega odseka in bil mnenja, naj za to stvar še nadalje skrbí gradbeni odsek. Na to je pristal tudi predlagatelj g. Hribar.

Občinsko sejo je ob 6.50 zaključil župan g. dr. Puc.

Vprašanje staroupokojeincev

Belgrad, 6. marca. (Tel. »Slov.«) Vprašanje staroupokojeincev postaja vedno bolj aktualno. Zlasti je to občutiti pri železniških upokojencih. Glavni problem je, da se povisajo pokojnine, oziroma da se izplačajo v dosedanjem razmerju in po dosedanjem zakonu. Nadalje je važno vprašanje reaktiviranja, oziroma provedbe na novi zakon, kolikor so sposobni za službo in imajo za to pogoje. Staroupokojeinci se po svojih delegacijah obračajo na različna ministrstva in vlagajo prošnje za povišanje pokojnin ter za povrnitev stanarine, draginskih doklad itd. — Stanarina je bila namreč vključena in je torej za staroupokojeince izostala. Opozoriti je vse staroupokojeince, da se v vprašanju povišanja pokojnin obračajo izključno na finančno ministristvo, glede reaktiviranja pa na pristojno ministristvo.

Aktiven minister izročen sodišču

Praga, 6. marca. (Tel. »Slov.«) Imunitetni odbor je danes izročil sodišču v tožbi radi razžaljenja časti poslanca dr. Labaya, ki je bil pred par dnevi imenovan za ministra za izenačenje zakonov. To je češkoslovaški prvi primer, da se izroča sodišču aktiven minister.

Reparacije prevzame priv. banka

Pariz, 6. marca. (Tel. »Slov.«) Na današnji plenarni seji konference strokovnjakov je prišlo do presenetljivega zaključka, da si seja trajala le kratko časa. Po pogajanjih med vsemi tremi komisijami se je reparacijski načrt preuredil. Opustili so nameravani odbor zaupnikov. Namerava se namreč ustanoviti mednarodna kliniška banka, ki naj bi na čisto privatno-gospodarski podlagi prevzela reparacijska plačila, o čemer se je že dolgo časa govorilo, vendar dosedaj nikoli še razpravljalo niti ofiicelno niti neoficelno.

Guverner Vatikanskega mesta

Rim, 6. marca. (Tel. »Slov.«) Papež Pij XI. bo v najkrajšem času imenoval civilnega guvernerja za Vatikansko mesto. Govori se z dobro informirane strani, da bo imenovan na to mesto marchese Giovanni Battista Sacchetti, torej laik.

Belgrajske vesti

Belgrad, 6. marca.

Enoten tiskovni urad, ki bo začel poslovati 1. aprila, se je ustanovil po odločbi vlade iz zunanjega in notranjega ministristva.

Ministristvo za socialno politiko je odobrilo izselitev tisoč delavk za Nemčijo in pa tisoč za Francijo, večinoma iz Prekmurja in Medjumurja. Izseljevalce se bodo v skupinah po 5, med njimi mora biti ena, ki zna pisati in brati.

Zrakoplovni promet se je včeraj otvoril med Belgradom in Budimpešto oziroma Bukarešto. Letalo Belgrad—Bukarešt je doseglo svoj cilj, medtem ko je letalo Belgrad—Budimpešta zašlo v megli in se je vrnilo iz Velikega Gradišta na belgrajsko letališče.

Pravilnik o ocenjevanju državnih uslužbencev je podpisan.

Poštno ministristvo je izdalo na vse podrejene urade novo uredbo, kako je treba postopati. Telefonske prijave je treba takoj brez pogovorov izvršiti. Poštno tajnost je treba varovati. V urade je treba pravočasno prihajati. Proti uslužbenecem, ki bi tega ne spojnjevali, se bo energično postopalo in se bodo odpustili iz službe.

V trgovinskem ministristvu se je sestavila komisija treh inspektorjev, med temi Slovenec dr. Pavletič, ki ima nalogo, da v desetih dneh zbere, oziroma reši vsa zaostala obrtna dovoljenja za tuje podanike. Komisija bo tudi v bodoče poslovala v tem področju.

Primorske vesti

Smrt uglednega duhovnika. V Kazljah pri Tomaju je umrl preč. g. mons. Anton Kjuder, stric č. g. Albina Kjudra, župnika v Tomaju. Mons. Kjuder je služboval dolgo vrsto let v Barkovljah pri Trstu kot župnik. V Kazljah je živel v pokoju; dočkal je 77. leto. Pokopali so ga v soboto. Bog mu daj večni mir.

Smrt v Trstu. Meseca februarja je umrlo v Trstu 595 ljudi, januarja pa 410; v februarju se je rodilo 307 otrok. Nenavaden porast smrtnih slučajev je treba pripisati influenci.

Umrli je v Opatiji baronica Štefanija Zichy, mati madjarskega poslanika v Londonu. Baronica je že dolgo časa bivala v Opatiji in bila v družbi zelo znana, zlasti po svoji čudoviti podobnosti s cesarico Marijo Terezijo.

Zima pod Snežnikom na laški strani je bila zelo huda. Temperatura je bila stalno 20 do 22 pod ničlo. V Trnovem in Ilirski Bistrici je maksimum dosegel nad 36 stopinj! V St. Petru na Krasu so imeli 34 stopinj. Zadnje dni pa je divjala burja s hitrostjo 150 km na uro in je odnesla na hiši g. Vida Oprešnika v Ilir. Bistrici celo streho. Ljudstvo je zelo prizadeto, ker je poginilo mnogo živine in so zmrznila vsa semena ter krompir.

Dunajska vremenska napoved. Severne Alpe: Vedno manj oblačno, brez posebnih padavin, v nižjih krajih podnevi južno. Zivahni zapadni vetrovi. Daljše trajanje toplejšega vremena še ni zagotovljeno. Južne Alpe: Večinoma jasno, višja temperatura.